

Predikan i Abrahamsbergskyrkan vid sommarandakt den 4 aug. 2013.

Söndagens tema: Nådens gåvor.

Texter: Gt. 2 Mos. 19:3-8, Ep. Rom 12:3-8, Ev. Matt. 18:18-22. Predikant: Bertil Högström.

Det finns en god regel när det gäller förståelse av bibeltexter som säger: Läs den givna texten i sitt sammanhang! Den regeln har stor vikt när det gäller dagens text ur Matteusevangeliet. Situationen är den att Jesus och hans lärjungar kommit ned från berget där Jesus blivit förhärligad och när de samlades igen i Galiléen hade Jesus för andra gången talat om sitt förestående lidande och sin död. I ett stort undervisande parti i det artonde kapitlet ger han sen flera exempel på sitt drastiska bildspråk. Det hela inleds redan i slutet av det sjuttonde kapitlet med att Jesus, sedan de återvänt till Kapernaum, visar Petrus att man som lärjunge till Jesus alltid bör föregå med gott exempel och uppfylla alla krav som samhället ställer på en. Frågan då gällde om man skulle betala skatt till templet eller inte. Lärjungarna hade vid det här stadiet börjar fråga om sin ställning i det kommande gudsriket som Jesus skulle upprätta. De hade varit med på Förklaringsberget och kände sig upprymda av vad de fått vara med om, men Jesus sätter med flera tydliga exempel in dem i den situation som de befinner sig i. Det första exemplet är förutsägelsen om hans förestående lidande och död, som ju helt skulle förändra den bild de just nu hade av sin Mästare. Sedan ställer Jesus ett barn framför dem och säger: "Sannerligen, om ni inte omvänder er och blir som barnen kommer ni aldrig in i himmelriket." Han talar om konsekvenserna för den som förleder barn och i drastiska bilder om hur viktigt det är att stå emot förförelser. Här kommer också liknelsen om det förlorade fåret, som ju visar på Guds orimligt stora kärlek till sina barn. Lika orimligt som herdens beteende är, lika orimligt stor är Guds nåd.

Nu som först börjar vi närma oss det parti av kapitel arton som innehåller vår text, men först kommer ett avsnitt om vad man gör med en broder som gör orätt emot en. Avsnittet är intressant för att det avslöjar att inte hela kapitel arton är från Jesu egen tid. Att så är fallet framgår av v. 17: "Om han vägrar lyssna på dem,(d.v.s. de vittnen man skulle ta med sig och konfrontera mannen med), så tala om det för församlingen. Vill han inte lyssna på församlingen heller, betrakta honom då som en hedning eller en tullindrivare." Detta speglar ju en senare tid, när kristna församlingar försökte handskas med problem som uppstått, och det brukar kallas församlingstukt och kan inte rimligen ha med situationen kring Jesus och lärjungarna i Kapernaum att göra. Tyvärr måste man väl också säga att det inte har särskilt mycket med budskapet om Guds nåd att göra. Var gränsen går för det inskott som kommit till senare är det vanskligt att säga, men att vi är tillbaka i Jesu tid med orden: "Ty där två eller tre är samlade i mitt namn är jag mitt ibland dem." Det är nog säkert. Men är det inte ett osäkert gungfly man ger sig ut på, om man ifrågasätter en bibeltext på det här sättet? Jo visst! - Och ändå inte. I sommar har radions P1 haft en serie program med titeln "Allvarligt talat". I ett av dessa var det författaren Per-Olof Enquist som besvarade lyssnarfrågor. En kvinna med signaturen Bibbi frågade hur man kunde bevara sin tro på Jesus när det finns så mycket ondska och hemskheter i Bibeln, som inte alls går ihop med hans budskap om Guds kärlek. Enquists svar grundade sig på egna liknande svåra upplevelser av tvivel på den barnatro, som han haft under sina uppväxtår i det inre av Västerbotten. Jag blev djupt berörd av svaret, som var ett råd till Bibbi och det lät ungefär så här: "Sätt dig ner och skriv upp de ställen i evangelierna där du tycker att du hittar den Jesus som du tror på. Håll dig sen till dem, och du har ett evangelium enligt Bibbi."

Det är naturligtvis ett ganska äventyrligt råd, ja, egentligen rent katastrofalt, om man skulle säga att det gäller generellt, men det har en fin kärna av omsorg om dem som far illa av stenhård bokstavstro. Vi behöver läsa och tolka Bibeln med hjälp av alla de kunskaper som står oss till buds och som används vid all annan läsning och tolkning av gamla texter. Gud har aldrig bett oss stänga av vårt förnuft.

Petrus fråga om förlåtelsens gräns, om det skulle räcka med sju gånger, får ett svar som stämmer väl med liknelsen om det förlorade fåret: "Jag säger dig: inte sju gånger utan sjuttiosju gånger." Det vill säga: Kärleken är gränslös och det finns ingen ände för förlåtelsen. Poängen med talet sjuttiosju är att det innebär oändlighet. Man behöver alltså inte fråga: Men vad händer den sjutioåttonde gången? Eller för att knyta an till samma galna frågeställning enligt den gamla bibelöversättningen, den fyrahundranittioförsta gången. Boken och filmen 491 av Lars Görling och Vilgot Sjöman från 1960-talet handlade just om detta.

Temat för dagen är Nådens gåvor, och att förlåtelse är en sådan nådegåva från Gud är ju uppenbart. Vi brukar tala om att dopet och nattvarden är sådana nådens gåvor som visar hurdan Gud är, att han är Kärlek. Paulus nämner flera nådegåvor i vår episteltext, gåvan att vara profet, d.v.s. att utifrån vår tro kunna säga vad som är rätt och fel, gåvan att tjäna andra, gåvan att undervisa, gåvan att trösta och förmana, gåvan att frikostigt dela med sig och gåvan att vara ledare och att som sådan vara nitisk och ändå med glatt hjärta visa barmhärtighet. Allt detta vill Gud ge oss för att vi ska kunna vara med och bygga Guds rike. Det viktiga med nådens gåvor är just att de är gåvor från Gud och uttryck för hans kärlek och omsorg om oss. Vi har ingenting att stoltsera med, inga prestationer att yvas över – allt är nåd ifrån Gud, som vi får tacka för och förvalta så bra vi kan.

När Gud satte Adam till sin trädgårdsmästare och gav honom uppgiften att vårda och förvalta hans skapelse och när han gav Moses lagen på Sinai och uppdraget att leda folket till Löftets land, då beredde han vägen för det slutgiltiga förbundet med människan genom Jesus, som han gav den fulla uppenbarelsen av vem Gud är. Där andra har arbetat och berett marken, sått och vattnat, får vi skörda, men vi får också bereda ny mark, så och vattna och lita på att nya skördemänniskor kommer efter oss. Ansvar för Guds skapelse går vidare från generation till generation. Och det gäller inte bara det biologiska livet, ansvar för alla jordens resurser vilar nu på oss. Kunskapen om tillståndet i världen växer och därmed möjligheterna att, trots våra många svåra missgrepp, räta upp situationen och få till stånd en global hushållning som är realistisk. Att gå i spetsen för arbetet med att sköta vårt hem på jorden, det är en vision för vår nya Ekumeniakyrka, liksom för hela den kristna kyrkan i världen. Sedan Noa funnit land igen efter den svåra översvämningen, gav Gud honom ett löfte att aldrig mer förgöra jorden med vatten och som ett tecken på detta löfte gav han människorna regnbågen. Det allvar och den beslutsamhet som Noa visade med sin aktion för att rädda alla växter och djur behövs nu också och hoppet står till Gud som är nådens Gud.

Amen.